

STUDENTEN WEEKBLAD

REDACTEUREN:

M. ELION, W. BADON GHJIBEN, MEL. G. F. M. J. VAN GELDER,
M. CH. G. DE BRUYN, A. J. ODINOT, P. K. VAN MEURS.

VAST MEDEWERKER VOOR DE RUBRIEK MUZIEK: C. C. J. DE L'ESPINASSE.
ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN.

18e JAARGANG.
No. 29.

DONDERDAG
18 MEI 1916

DIT BLAD VERSCHIJNT DONDERDAGS, BEHALVE IN DE VACANTIËN. DE ABONNEMENTSPRIJS IS f 3,50, BIJ VOORUITBETALING f 3,— PER JAAR. DE JAARGANG LOOPT VAN 1 OCTOBER TOT 30 SEPTEMBER. DE PRIJS DER ADVERTENTIËN IS 12½ CTS. PER REGEL.

TECHNISCHE BOEK-
HANDEL EN DRUKKERIJ
J. WALTMAN JR., DELFT

INZENDINGEN TE BEZORGEN VOOR
MAANDAGMIDDAG 4 UUR AAN HET
REDACTIE-ADRES: KOORNMARKT 62

Daar de Uitgever in den laatsten tijd herhaaldelijk brieven en briefkaarten voor het S. W. ontvangt, die door onvoldoende frankeering met strafport belast zijn, geeft hij bij dezen kennis dat in den vervolge dergelijke correspondentie zal worden geweigerd.

Bericht aan H.H. Abonnés en inzenders van Advertentiën.

Door de voortdurende stijging der papierprijzen en drukkosten, ziet de Uitgever zich genoodzaakt de prijs der Advertentiën te verhoogen van 10 cent op 12½ cent per regel, terwijl de abonnementsprijs met ingang van den nieuwen Jaargang op f 4.— gebracht moet worden.

DE UITGEVER.

Inhoud.

Delftsch Studenten-Corps.

Openingstocht „Laga”.
D. S. D. G. „Vrije Studie”.

Vereenigingsleven.

R. K. S. V. „Sanctus Virgilius”.

Gedachten en Gedichten.

Overpeinzing, door En-ka.

Tooneel.

Uit den Schouwburg, door E. H. R.

Uit de Pers.

Student zijn, door Cotor.

Ingezonden.

Geweld, Vaderland en Overheid (Vervolg).
Internationale School voor Wijsbegeerte.

Boekbespreking.

Verzen van Marie Cremers, door Wido.
Technisch Studenten Tijdschrift.

Mededeelingen.

Bestuurssamenstelling „Sanctus Virgilius”.

Agenda.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Openingstocht „Laga”.

Het volgende verslag kon tot onze spijt niet eerder worden geplaatst. RED.

Het roeiseizoen werd met de traditioneele tocht naar de Wyckerbrug officieel geopend.

Hoewel de wind niet meewerkte viel 't aantal deelnemers, vooral dat der fuifroeiers, ons mee. Zoo vertrokken achterenvolgens de ploegen vol animo van 't bootenhuis en was er voor belangstellende buitenstaanders materiaal in overvloed voorhanden om een studie te maken over 't verschil tusschen roeisport en voortbeweging met behulp van riemen

en rolbankjes, in samenwerking berustend op 't hefboom-principe.

In Wyckerbrug vereenigden zich alle deelnemers en werd de tijd in gezellig samenzijn doorgebracht, dat soms in luidruchtig enthousiasme overging wanneer het rustige vergezicht door met de wind worstelende rokken onderbroken werd.

Nadat het stoelengeschuif van de vele aan tafel plaatsnemende menschen bedaard was, verhief zich aan het boveneinde een massale figuur, die, met het ten aanschouwen van de menigte ledigen van een glas, aan de kellners het sein gaf dat ze konden beginnen. In weinige sobere woorden wenschte hij hierbij Laga's prijzenkast een voorspoedig jaar.

Jammer dat onze pen het vermogen mist om u te beschrijven de genoegens, verbonden aan een dergelijk herstel van krachten, hoe langzamerhand de gesprekken groeiden en hoe eindelijk de fysieke argumenten bij oneenigheid weer tot angst van chef, hun invloed deden gelden.

Spoedig werd nu de terugtocht aanvaard, die echter niet zonder ongelukken afliep. Een fout van een der stuurliu leverde eenige materiele schade op. De slijtage aan handen verwaarloosd, bleef het hierbij.

Fuifroeiers beseft wat wil zeggen openingstocht. Uw tijd voor roeien is wederom aangebroken. Helpt gij allen mee aan Laga's voorspoed, dat wil zeggen een groot aantal werkende leden. De bijdragen voor den prijzenkast verhoogen slechts den roem naar buiten, maar daarvoor moet niet een aparte kleine groep menschen, die zich daarvoor voorbereiden, zorgen. De besten uit uw midden behooren het te zijn. Geen voorspoed wanneer slechts de prijzenjagers goed roeien. Beseft welk een schoone gelegenheid tot lichaamsontwikkeling en geestesontspanning u geboden wordt. Laga's doel is niet een prijzenkast met veel verdiepingen, maar een algemeene beoefening der beste aller sporten en daarom aan de riemen.

D. S. D. G. „Vrije Studie.”

Dinsdag 9 Mei j.l. hield de heer Gustaaf v. Kalcken een voordracht over „Middeleeuwsche Nederlandsche Kerkschilderingen”. Hij gaf tal van interessante bijzonderheden omtrent de reeds gerestaureerde of nog in restauratie zijnde kerken in Nederland, en besloot zijn voordracht met een beroep op de algemeene belangstelling voor deze zoo lang verwaarloosde kunstschaten.

VEREENIGINGSLEVEN.

R. K. S. V. „Sanctus Virgilius”.

Donderdag 11 Mei l.l. sprak Pater W. de Veer S. J. over den onlangs overleden dichter Pater Bernard van Meurs. In 1835 te Nijmegen geboren zeide hij al spoedig het schoenmakersvak vaarwel, waarvoor zijn vader hem bestemd had, om voor priester te gaan studeeren. Reeds op het klein-seminarie uitte zijn dichterlijke aard zich in menig treffend versje. Toen hij in de Jezuiten-orde opgenomen werd, verbleef hij langeren of korteren tijd in verschillende huizen der orde, ook in Frankrijk, waar de vroolijke Hollander algemeen geliefd was.

Later werd hij geplaatst in het Seminarie te Kuilenburg, waar hij de meeste zijner werken schreef. Zijn bundels „Rijm en Zang”, „Pepermuntjes” en „Het Kriekende Kriekske” dateeren uit dien tijd en zijn algemeen bekend, zij het niet om hooge litteraire waarde, dan toch om hun zoetvloeiendheid en luimigheid. Ook als vertaler deed hij zijn groote talenten

kennen. „Uhland's Harp" en „Germania's dichtbloemen" zijn bundels, waarin v. Meurs gedichten wist over te zetten zonder ze iets van hun oorspronkelijke schoonheid te doen verliezen en waarin hij zijn meesterschap over de taal toonde.

Zijn studie „Over Romans", verschenen in „Studiën", wekte algemeene bewondering in den lande en doet v. Meurs behooren tot de na-tachtigers in onze litteratuur.

Zijn laatste levensjaren sleet de dichter te Rotterdam, waar hij het vorige jaar op 80-jarigen leeftijd overleed.

GEDACHTEN EN GEDICHTEN.

Overpeinzing.

Ik ben gisterenavond naar „Dolle Hans" geweest; een stuk dat pakt door spel en inhoud. Mij, had het tenminste geducht te pakken.

Goed spel brengt me altijd in een soort roes; ik probeer mee te leven, te begrijpen, de karakters te omvatten. Ik maak alléén door, wat alle personen uit het stuk door-maken, ben verslagen met de verslagenen, miskend met de miskenden en juich met de triumfeerenden.

Zoo was het gisterenavond ook; ik heb genoten, me verwonderd, me geërgerd, ben woedend geweest, heb bemind en gehaat, getreurd en gejuicht, heb een paar uur intens geleefd.

En nu wil ik trachten een deel van het stuk te overzien, ontdaan van de effect-scènes, van alle overdrijving.

Vijf jaar geleden ging een vriend van me naar de Oost, vol idealen, enthousiast. Hij was beziel met een vertrouwen in zijn mede-menschen, in sinjo's en inlanders, waar ieder oud-gast het hoofd over schudde. De man heeft zijn idealen nóg; zijn ideeën over Indo's en Javanen zijn ongewijzigd.

Voor een jaar trok een familielid van me naar Indië, en een paar weken geleden krijg ik een brief, waarin o. a. dit: „nu ik hier zooveel halfbloeden ontmoet, kan ik me toch wel voorstellen dat ze ook in Holland vaak zoo weinig gezien zijn".

Zelf, zal ik mogelijk naar onze Indiërs gaan om er te werken, mijn krachten te geven. Ik heb een clubgenoot-halfbloed. Hoe zal ik later tegenover ook hem staan? Zal ik — zooals Golanda een oogenblik Hans zag, — in mijn bruinen makker de „indo" zien, zoodra hij de onmiskenbare charme van het bijzondere mist? Of zal ik hem blijven achten zooals nu. Zal ik tegen den stroom opkomen, en „neen" durven zeggen, als mijn omgeving mij schier dwingt om „ja" te zeggen?

Karakters zullen hun eigen waardeering handhaven tegenover de opinie van hun omgeving. Maar zijn er niet heel veel menschen, allermint van karakter ontbloot, die juist op dit punt niet tegen den stroom opgaan!

Ga zelfs eens na hoe wij in Delft elkaar waardeeren. Wanneer is iemand getapt, en waarom? Welke menschen zitten in het verdom-boekje, en schijnen er wel haast nooit uit te zullen komen, zoolang ze in Delft zijn?

Zijn het niet vaak de prachtigste menschen, de fijnste kerels, wier omgang wij ons ontzeggen, omdat een ander er een soort hekje omgezet heeft. En als we dan in Delft, nu we nog jong zijn, ons al laten intimideeren door de publieke opinie van ons kleine wereldje, hoe moet het dan gaan als we later zooveel afhankelijker zullen zijn van onze omgeving?

EN-KA.

TOONEEL.

Uit den Schouwburg.

Het seizoen is bijna geeindigd. De temperatuur stijgt met den dag en het mooie weer noodt de menschen tot buiten-zijn en niet tot het verblijf in een of anderen schouwburg. En met deze omstandigheden hebben de directie's van „trust" en andere gezelschappen rekening te houden bij het opstellen van de programma's voor de maanden Mei en Juni. Het klimmende kwikzuiltje in de thermometer laat nu geen zwaar-op-de-handsche, geen tranen-wekkende stukken toe; die stuiten het publiek in deze maanden te veel tegen den borst. Neen, licht en luchtig, als het ware verfrisschend moeten de inhouden zijn!

En onze tooneelkoningen zijn er in geslaagd deze „luchtigheid" het publiek op te disschen. Althans, zij toonden allen den goeden wil daartoe te bezitten.

De „Rotterdamers" gaven „Prulletje", „Die Haghe-Spelers" brachten „Mrs. O" ten tooneele, Heyermans repeteert nog

maar steeds zijn lachlust-wekkende „Generale Repetitie van een Kostbaar Leven".

Alleen Royaards deed iets anders. Hij bracht het z.g. „kleintooneel" weer voor het voetlicht, en voor de Mei-maand is dat waarlijk geen kwaad idee. Hoe mooi zijn plannetje ook was, hij deed er zelf veel afbreuk aan door zijn keus te laten vallen op de, in het „S.-W." reeds becritiseerde, één-acters van Jan den Groot-Producent. Het oordeel van den heer J. O. (dinot) geldt ook voor de stukjes, wanneer zij op de planken gebracht worden, daarbij echter niet uit het oog verliezend, dat de spelers hun uiterste best deden. Waarlijk, zij zijn nòch den Prinsesse-schouwburg, nòch den schrijver van de „Rechte Lijn" waardig.

Heel wat beter „doen" dan ook „Mrs. O" en „Prulletje". Vooral het eerste, als nationaal maaksel, zal bij het vaderlandslievende publiek wel inslaan. Roelvink's werk is als geknipt voor den Lentetijd. Vol lucht en zon, en een frisch bergklimaat, dat den toeschouwer de warme omgeving en de zaal geheel doet vergeten. De inhoud is zeer geestig en de vertolking van die humor door „Die Haghe-Spelers" is meer dan goed. Enny, Vrede in de titelrol, fijn, charmant; Cor Ruys als de practische vroolijke amerikaan, speelde zijn partij vol pit; Mevr. Lobo typeerde de „hotelrat" uitstekend; in 't kort, de opvoering is áf, volkomen áf. De decors, geheel in de stemming van het stuk, waren Verkade waardig.

En nu „Prulletje"! Geen Engadin-, maar Parijsche luchtigheid, van inhoud iets minder oppervlakkig dan „Mrs. O.", eveneens geestig, maar daarenboven bekorend en . . . lief. En juist dit bekorende en dit lieve is het, dat ons in de naïve 18-jarige „Prulletje" aantrekt, en dat Mevr. Else Mauhs zoo uitstekend weergeeft. De zonderlinge mengelmoes van gedachten, grillig rondspringend in het hartje van het meisje, dat niet uitgehuwelijkt wil worden, maar wil trouwen met den man, dien zij werkelijk lief heeft, wordt door Mevr. Mauhs op een bewonderingswaardige manier vertolkt. Zij en Nico de Jong maakten „Prulletje" tot een succes. Mevr. Else Mauhs is in het stuk „Prulletje", zooals de schrijver haar bedoelde, niets meer en niets minder.

„De Generale Repetitie van een Kostbaar Leven" veroorlooft ons een kijkje achter de schermen, geestig en pittig.

E. H. R.

UIT DE PERS.

Student zijn.

Wanneer men het begrip „student zijn" in verschillende landen aan een nadere beschouwing onderwerpt, moet het aan iemand, die overtuigd is, dat het student zijn niet alleen rechten, maar ook verplichtingen oplegt, opvallen hoe ongunstig in het algemeen de Hollandse studenten afsteken bij hun buitenlandse kameraden. Ziet men elders de studenten al gauw warm lopen voor een of andere zaak, die hun sympathie heeft, hier in Holland treft men bij de toekomstige geestelike leiders des volks daarvoor niets dan onverschilligheid, ja zelfs mag men zich met recht afvragen, of de meesten wel voor iets anders sympathie hebben, dan voor de traditioneele bierjolen en wat dies meer zij.

In België zien we ze uitgaan om te spreken tot het volk over de Vlaamse beweging, in een tijd, dat deze nog niet door enkele vaderlandslozen werd dienstbaar gemaakt voor de zegekar der overwinnaars. In Frankrijk spreken ze tot u over democratie, zeer zeker op een wijze, die ge overdreven, in uw rustige rust misschien belachelijk zult noemen, maar sinds wanneer is overdrevenheid een fout der jeugd? Moeten we op onze leeftijd al zoo akelig beredeneerd zijn, als de 80-jarige grijsaard misschien past. En ging ook in Duitsland niet van de studentenverenigingen de drang naar eenheid en vrijheid uit, in een tijd, dat daar van beiden niets te bespeuren viel.

Hoe schoon zou het kunnen zijn, wanneer wij, Hollanders ook van onze kant op iets konden wijzen, dat iets specifiek students was en tegelijk iets groots.

Zeker, we geven een almanak uit, maar is dit iets biezonders, we filosoferen wat over democratie, maar wie kent van eigen aanschouwen de noden des volks, waarvoor hij zegt op te komen. Te tellen zijn de studenten, die in het openbaar opstaan, om te strijden voor wat zij als hun levenstaak beschouwen.

Hebben we ons die al wel gesteld?

COTOR.

Uit Amsterdamsch Studenten-Weekblad
„Propria Cures".

INGEZONDEN.

Geweld, Vaderland en Overheid.

(Vervolg.)

Beschouwen we eens een oogenblik de feiten, waarvoor de zich bewust geworden, zelfstandige Mensch zich geplaatst ziet:

Hij ziet zich geplaatst in een samenleving bestaande uit een zeer groot aantal andere individuen, ieder een bepaalden graad van volmaaktheid bereikt hebbende (bewust of onbewust.)

Hij ziet zich geplaatst tegenover een overheid, die voor een bepaalde groep, een zekere constellatie van individuen, waaronder ook hij behoort, bindende rechtsregelen, z.g. wetten, heeft gemaakt. Hij staat in een verhouding van zekere ondergeschiktheid tot die overheid. Die overheid bestaat ook uit individuen, is dus onvolmaakt; zegt te regeren bij de gratie Gods.

Alweer zeg ik: op grond van mijn godsdienstige overtuiging verwerp ik de stelling, dat God één van de door hem geschapen individuen a. h. w. als zijn stedehouder zou geplaatst hebben aan het hoofd van een groep individuen, want 1°. zou dat individu dan onfeilbaar moeten zijn (vergelijk Rooms-Katholieken), en 2°. zou God dan zelf de naties moeten hebben ingesteld. Beide onderstellingen zijn in strijd met de werkelijkheid; ze voeren tot een absurditeit. De geheele familie van dat ééne individu zou onfeilbaar moeten zijn (erfrecht) het zou geen mensch meer zijn, maar een ander, hooger wezen. De regeering geeft (!) zelf het volk het recht van méespreken, zelfs van critiek. Om het geheele comediespel te voltooien worden dan feilbare, doch verantwoordelijke, sub-regeerders aangesteld! Hier niet meer over, het zou te ver voeren. Een enkel woord over 2°. We nemen waar, dat die naties gedurig veranderen, vergaan, zich vormen, zich uitbreiden, enz., enz. De oorsprong ervan lapt zich zelfs historisch aanwijzen! Er is dus geen sprake van, dat God zelf ze zou hebben ingesteld.

Wij *verwerpen* dus de regeering bij de gratie Gods en stellen God *boven* de Overheid, het Godsgezag *boven* het overheidsgezag (volmaakt tegenover onvolmaakt), de goddelijke wetten *boven* de menselijke.

Juist vormen nu de menselijke wetten een beletsel voor de volle ontwikkeling en ontplooiing der menselijke persoonlijkheid, d. i. de zelfstandige volmaaktheidsgraad. Tot op zekere hoogte is hier niets aan te doen, op grond van het *feit* der samenleving. Ten bate van het maatschappelijk welzijn moet het individu zich onderwerpen aan een zekere rechtsorde. We *dubtlen* dus een zekere mate van gezag (uit vrijen wil!) ter wille van orde en regelmatig gang van zaken, per slot weer *eigenbelang*. Maar we *gaan uit* van de *vrijheid* als *conditio sine qua non* voor de ontwikkeling der persoonlijkheid, de zelfstandigwording. (Commentaar verder overbodig in een *Studentenweekblad*; vergelijk de indertijd naar ik meen, aangevraagde *erkenning* als studenten door de leerlingen K. M. A.)

En omdat de geheele maatschappij uit tēveel individuen bestaat en tēveel verschillen in volmaaktheidsgraad vertoont (bv. ontwikkeling, beschaving) dan dat er één rechtsorde dadelijk uit kon ontstaan, heeft zich van lieverlede gevormd de *moderne rechtsstaat*. Zijn bestaansrecht is daarmee aangegeven, echter tevens de *plicht* van onderling, dus internationaal verband, steeds hechter. Steeds grooter aantal groepen individuen moeten zich vereenigen onder één gemeenschappelijke rechtsorde. (Zie hierover Kant, *Zum Ewigen Frieden*.) Hieruit volgt echter tegelijk, dat al die verschillende constellaties, die staten, *naast* elkaar staan en *nooit tegenover* elkaar. Ter wille van orde en regelmaat is 't geheel gesplitst in kleinere, niet op zichzelf een kenmerkend geheel vormende, gedeelten; ieder gedeelte bestaande uit *dezelfde* „kleinste deeltjes”.

En staan deze deelen wēl tegenover elkaar, dan is zulks slechts te wijten aan de onvolmaaktheid der menschen, die het bestaande groepsverband (staatsverband) uitbuiten ten dienste van egoïstische belangen, eerezucht en ettelijke andere elementen uit de rij der menselijke ondeugden. Veel schuld heeft er ook aan: de bekoring van Macht uitgaande, die nog grooter werd, die in de hand gewerkt werd door de zich vormende kleinere zelfstandigheidjes, de staten.

We noemen dit met een vreemd woord ook wel:

Imperialisme.

Wat we broodnoodig hebben is: *centralisatie* voor de geheele maatschappij, d. i. *internationale samenwerking* en *geen decentralisatie*, d. i. *scherp tegenover elkaar staande naties*.

Nu is het vanzelfsprekend dat de mensch met zijn aanpassingsvermogen, een zekere gehechtheid verkrijgt aan de

bestaande (d. i. voor hem bestaande) rechtsregelen, verhoudingen, enz. In zekeren zin heeft hij zich daaraan aangepast. Maar hieruit volgt niet, dat er geen betere zouden bestaan buiten die, waaraan hij is gehecht.

Open oog moet hij houden voor alles buiten hem, d. i. buiten zijn gewontesfeer.

Diep moet het besef bij hem geworteld zijn, dat:

het algemeene (menselijke) is: het primaire,
het bijzondere (nationale) is: het secundaire,

op grond van het feit, dat *alle* naties zijn samengesteld uit menschen als hij, met dezelfde aandoeningen als hij, met dezelfde eigenschappen als hij, met dezelfde behoeften als hij, zoekende en vorschende, worstelende en werkende, strevende en geloovende als hij, rusteloos trachtende het bestaansraadsel te doorgronden. Kortom: Menschen, gekenmerkt door die geheele wereld van wonderen, welker verzameling wij Mensch noemen, zich voordoende in duizenderlei variaties en toch alle van dezelfde soort!

Krachtens deze afleiding zien we nu wel, dat de begrippen nationaal bewustzijn, nationale eer, later aangeleerde, later ontstane begrippen zijn tenminste in de beteekenis, die er tegenwoordig bijna uitsluitend aan wordt gehecht). De mensch werd, deels uit gemakzucht, blind voor de bestaansrechten — belangen — voor vreugde en leed van zijn medemensch, die niet tot dezelfde natie behoorde als hij. Ja, het werd zelfs zoo sterk, dat de mensch, daarin bijgestaan door zijn natuurlijk aanpassingsvermogen en zijn egoïsme (handelsnauw, winzucht, enz.) al zijn begrippen ging wijzigen in nationalen zin, tot zelfs zijn godsdienst toe! De consequenties van dit laatste kunnen vele menschen (en gelukkig) a. h. w. bij intuïtie niet openlijk aannemen. Toch doet ieder onbewust mee aan de vernationaliseering van alle menselijke begrippen. Als hij spreekt van zijn naaste, bedoelt hij zijn nationale naaste. Als de kerk haar groote *internationale* beginselen al meer ondergeschikt maakt aan de nationale begripsverenging, protesteert hij niet. Als de kerk, vertegenwoordigd door haar met roeping bezielde predikanten, wijkt voor het militair nationaal gezag, legt hij er zich bij neer. Zelfs zoo sterk is die (geleidelijk gegane) verandering in de individuen, dat een lichaam als de Synode der Ned. Herv. Kerk in haar uitspraak bedoeld predikant lakt.

Zoo iets, dan is toch zeker de godsdienst, zoo iemand, dan is toch zeker de predikant geroepen om vast te blijven houden aan de internationale grond-ideeën, aan het welzijn der geheele Menschheid, om dit ten allen tijde te blijven stellen *boven* het nationale welzijn, de belangen dier Menschheid *boven* de nationale belangen!

Eén zaak is er, die het individu nog vast blijft houden: Het Godsbegrip heeft hij nog niet nationaal gemaakt! Dit ontbreekt er nog maar aan! Misschien, dat dit zijn laatste redmiddel is, om hem er voor te behoeden voor altijd in den afgrond te storten. Het gevaar dreigt, want deze gruwelijke vorm van afgoderij wint al veld, al kan het individu dikwijls niet nalaten er tegen te protesteeren! Reeds smeekt elke regeering al den goddelijken zegen af op haar werk, haar moord-en-doodslag-organisatie, voor haar wapenen! Pijnlijke tegenstrijdigheid! Een tegenstrijdigheid, die den Mensch doet ineenkrimpen van zielepijn; die hij voelt als een striemende zweeps slag! Reeds waant elk der oorlogvoerende partijen zich te staan aan de zijde van het recht. Welk recht in 's hemelsnaam?

Zonderlinge loop der dingen! De uit het geheel ontstane en daarvan deel uitmakende groepen willen het geheel boven het hoofd groeien, de belangen ervan ondergeschikt maken aan zijn groepsbelangen, het nationaal bewustzijn wil men stellen *boven* het menselijk bewustzijn — men wil zelfs het eerste handhaven *ten koste* van het tweede.

Uit naam van het menselijk bewustzijn protesteer ik ten sterkste tegen deze moreele geweldsdaad!

De regelen en bepalingen, ten bate van het algemeen *nationaal* welzijn gemaakt, geven natuurlijk aanleiding tot conflicten met de zoozeer beperkte individuele belangen. Dienaangaande zijn de persoonlijke belangen daaraan ondergeschikt. Dat zullen dus zijn de *materieele* belangen van het individu; want de rechtsregelen spruiten voort uit het bestaande feit: *de materieele samenleving*. *Nimmer* echter zijn de geestelijke, i. h. algemeen, *onstoffelijke* belangen en behoeften van het individu ondergeschikt aan *eenige* rechtsregel, omdat het *feit der geestelijke samenleving nu eenmaal niet bestaat!* Geestelijk is de Mensch volkōmen vrij. Dāt juist stempelt hem tot *Mensch*. Ons aardse, stoffelijke, diërlijke bestaan brengt met zich al die beperkingen voor het individu, al die bestaansvormen, die we straks beschouwd hebben. Of denken we soms, dat we in een mogelijk leven nā dit leven, in een hiernamaals, ook zullen leven natie's-gewijze, ieder met een eigen godje, eigen engeltjes, een eigen hemeltje, of hoe men zich dat dan ook voorstelt??

Dat zou met recht de nationale onbeschaamdheid ten top gedreven zijn!!

Als we denken of spreken over de onsterfelijkheid (ik geef toe, het is alweer een quaestie van geloof, behalve misschien voor den spiritist), dan zijn we toch niet zòd bekrompen, zòd kleinzielig, om daar òok al te blijven denken aan nationale onsterfelijkheid, aan in 't hiernamaals bestaand nationaal bewustzijn? Als het niet zoo droevig was, zou men lachen om het idee. Wie weet, willen de menschen (!) in den hemel nog doorvechten!

Bah! alles uitvloeisels van menselijke grootheidswaan, machtsbedwelmig, heerschzuchtcrankzinnig, ikheidsaanbidding, officieel-gewichtigdoenerij-idiotisme, dat heele stelsel van nationale overdrijving!

Waar blijft het gevoel van kleinheid tegenover den Schepper, tegenover God, tegenover het Volmaakte? Waar blijft de erkenning van de kleinzieligheid van al dat ellendig aardsch gewriemel? Voelen we niet, dat ons stoffelijk bestaan een onnoozel nietigheidje is in het Heelal, in de Eeuwigheid?

Dat wij alleen *geestelijk* iets kunnen beteekenen, met inspanning van alle krachten; dat ons *zieleleven* het waardevol geheel is, verborgen achter een geheimzinnige sluier, waarvan slechts nu en dan een enkel tipje wordt opgelicht in ons korte aardsche bestaan?....

Wordt vervolgd.

Internationale School voor Wijsbegeerte te Amersfoort.

VACANTIECURSUSSEN IN 1916.

In overleg met het Bestuur van de stichting heeft het Curatorium van de Internationale School voor Wijsbegeerte te Amersfoort besloten in den zomer van 1916 drie vacantie-cursussen te geven. Een volledig programma van de voordrachten is te vinden in het Hoofdgebouw der T. H. Elke cursus zal staan onder leiding van een hoofdleeraar, wiens doel voornamelijk zal zijn de deelnemers op te wekken tot het vormen van een eigen levens- en wereldbeschouwing. Anderen zullen in een of meer voordrachten onderwerpen behandelen die van bijzonder belang zijn. Ten einde zelfstandig denken aan te wakkeren zal de hoofdleider en zullen voor zoover dit mogelijk is ook de andere leeraren telkens een onderwerp aangeven ter overdenking en ter

onderlinge bespreking in den loop van den dag. Den volgende dag zal voor de deelnemers gelegenheid bestaan hun inzichten over het aangegeven onderwerp ter sprake te brengen. Het hierbij beoogde doel is niet de verwerving van de vaardigheid des woords, maar veeleer het medewerken aan het vormen en verdiepen der levensbeschouwing en het zoeken naar overeenstemming tusschen onderscheidene opvattingen. De leeraren hebben zich bereid verklaard, zoo mogelijk iederen middag, eenigen tijd aanwezig te zijn, buiten op het terrein van de Stichting of in de zaal waar de voordrachten worden gegeven, ten einde met de deelnemers van gedachten te wisselen.

In verband met de tijdsomstandigheden zijn dit jaar geen buitenlanders uitgenoodigd.

De gemeenteraad van Amersfoort heeft ongeveer 9 H.A. bosch en heide ter beschikking der school gesteld. Aanvankelijk zal hierop als vereenigingspunt een ruime tent dienen, terwijl daar ook gelegenheid is, andere tenten op te slaan.

De zaal, die voor de voordrachten en samenkomsten is gehuurd, zoolang de gebouwen op het terrein der Stichting niet zijn opgericht, is in de Koningin Wilhelminastraat 18 op eenige minuten afstand van het station en van de stad.

De heer D. M. Kan, Koningin Wilhelminastraat 18 te Amersfoort, is bereid behulpzaam te zijn bij het bespreken van kamers en wat verder noodig mocht zijn. Opgave voor den te volgen cursus moet uiterlijk 1 Juni 1916 onder toezending van f 25 voor elken cursus aan den secretaris-curator, Dr. W. H. Denier van der Gon, Prinses Marielaan 14 te Amersfoort, worden gezonden, na ontvangst waarvan een toegangskaart zal worden verstrekt. 100 kaarten worden verstrekt tegen f 15 voor elken cursus. Een beperkt getal kaarten wordt kosteloos verkrijgbaar gesteld.

Het Curatorium van de Internationale School voor Wijsbegeerte:

J. D. Reiman Jr., Voorzitter.
Dr. A. H. de Hartog, Onder-Voorzitter.
Dr. W. H. Denier van der Gon, Secretaris.
Dr. J. van den Bergh van Eysinga—Elias.
Mr. J. C. Graaf van Randwijk.

(Zie verder Tweede Blad).

ADVERTENTIEN.

Oud-Hôtel H.H. Studenten.

Hôtel „De Gouden Leeuw”

HEERLEN, (Limburg).

WILHELMINAPLEIN 7.

Parketkegelbaan - Wilhelmina-Billard.

Prima gelegenheid voor PENSION.

Aanbevelend,

L. MANDIGERS-KÜSTERS.

TEEKENEN.

Werktuigkundig teekenaar biedt zich aan voor het maken van teekeningen en het detailleeren van plannen. Vele referentiën. Conditien billijk.

G. v. D. SPEK,

Burgem. Hoffmanplein 11b, Rotterdam.

TER OVERNAME GEVRAAGD

INGENIEUR:

1914. No. 40, 42, 43, 44, 45, 49.

1915. No. 2.

Adres OUDE DELFT 120.

Groote net gemeubil. KAMERS met dito Slaapkamers te huur, liefst met Pension.

Adres VOORSTRAAT 87B.

Mr. L. DE ROOY, Advocaat te 's Gravenhage, Spuistraat 1, Telefoon H 2070, REPETEERT

Staats- en Administratief Recht.

NIEUWE WILHELMINABILJARTS

Hôtel „CENTRAL”.

WIJNHAVEN 6-7.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD

van 18 MEI 1916. No. 29.

BOEKBESPREKING.

VERZEN VAN MARIE CREMERS.

Laat ik beginnen met de verklaring af te leggen, dat het mij altijd zeer moeilijk valt een gedichtenbundel, waaruit een goede bedoeling spreekt, afbrekend te moeten beoordeelen. Zoo is het helaas ook gesteld met de bundel Verzen van Marie Cremers, welke bundel zeer eenvoudig is van uitgave, heel verzorgd en in een mooie letter gedrukt. De uiterlijke schoonheidsfactoren zijn er dus wel, maar waar het op de inhoud aankomt daar heeft de goede bedoeling van de dichteres ten eenenmale gefaald. Het openingsgedicht reeds, dat een soort inleiding vormt, is een toonbeeld van onmacht, hoewel de ideeën uit de twee eerste strophen zeer zuiver gevoeld zijn; maar welk een onbeholpen eind:

„En zijn mijn versjes goed of hulpeloos gestamel,
toen ik ze schreef was ik verrukt.” —

Als het aan den criticus te beoordeelen staat of de versjes van Marie Cremers goed zijn dan wel hulpeloos gestamel, dan spijt het mij zeer te moeten getuigen dat het helaas slechts „hulpeloos gestamel” is en dan verwondert het mij alleen zeer, dat de dichteres deze veronderstelling durfde maken en dan toch den moed had om dat gestamel, waarover zij zelf zoo verrukt was, den grooten kring van Nederlandsche litteraire lezers als „verzen” aan te bieden.

Wat ik wel het meest ontmoedigende vind, is dat er geen enkel geheel gaaf en mooi gedicht in dezen bundel voorkomt. Overal treffen wel schoone gedachten, een mooie melodie vaak, een fraaie woordcadans, maar tot een geheel van taalschoonheid is het nooit kunnen worden. Zoo is b.v. wel goed de tweede strophe van een gedicht, welk couplet ik hier laat volgen:

„Ik lach om stormen, ik lach om smarten,
ik jubel in de felste orkaan!
Ik houd van onverwoestbre harten,
die lot en wereld stralend tarten
Omdat ze niet onder kunnen gaan!” —

Het versje „Het Kindje” is akelig belachelijk, en dat doet te meer pijn omdat het zoo goed is bedoeld. Wat een onmogelijke vergelijking bevat b.v. deze regel: „— precies een Konijntje, waaraan 't staartje ontbreekt.” Men vraagt zich af: Hoe is 't mogelijk?

Een glimlach kwam er ook onwillekeurig over me toen ik het gedicht las dat begint met: „Gebonden ben ik —”. De twee slotregels lijken wel Prikkebeenstijl:

„... Maar de lach versterft op mijn gezicht
en de hemeldeur blijft dicht.”

Dan is er een vers waaronder het jaartal 1914 staat, en dat duidelijk de aandacht van den lezer vestigt op het bloedjaar. In dit gedicht brengt de schrijfster ons haar oorlogs-emoties, die niet erg individueel, en niet erg belangrijk zijn.

Maar dan vraag ik U lezer, of men nog het woord gedicht mag gebruiken voor een aan elkaar gehaspel van woorden, als in de volgende zinnen is tot stand gebracht:

„De lucht is grijs en het groen is hard;
de dingen kijken leeg en verstard
Zonder ontroering of luister. —
Er is geen licht en geen duister.”

Van „Aan Lizzy Ansingh” is wel aardig het eerste couplet, dat een dansend rythme heeft en dat aangenaam gracieus is:

„Sprookjesrijke Lijs,
in je droompaleis
klinken zilvrenklokken,
ruischen popperokken
op een tooverwijs.”

„Wijsheid” is een soort ulevellen-rijmpje, heel wijs en tegelijk heel onbenullig. Maar bijzonder verrastte me „Les fleurs du mal” wat een wanhopige poging is om Baudelaire's geest te benaderen, doch een zeer povere indruk maakt. Waar gaat het heen met de gedachten van groote geesten, als ze op een dergelijke wijze worden verknoeid:

„Kwalijk riekende keizerskronen
met paalen als tranen in 't sombere hart
naast onschuldige anemonen:
heldere vreugd naast duistere smart.” —

Is het nog noodig, waarde lezer, u meer staaltjes van schrijfster's onmacht te geven. Ik wil het hier bij laten. Wie lust heeft, verdiepe zichzelf in de lectuur dezer versjes. Ik voor mij kan niet anders dan het betreuren, dat onze Nederlandsche letterkunde met een dergelijk armzalig stelletje gedichten is vermeerderd, en ik hoop dat de schrijfster een volgende maal ook nog eens zal overwegen dat met het uitgeven van verzen een zekere mate van verantwoordelijkheid gepaard gaat en dat zij maar niet voor eigen genoegen haar „hulpeloos gestamel” in druk moet doen verschijnen. Mogelijk ook dat dit slechts een eerste poging was, en een dat een volgende bundel ons beter werk zal brengen. Laten wij het hopen.

WIDO.

TECHNISCH STUDENTEN-TIJDSCRIFT.

Aflevering, hoofdzakelijk gewijd aan de voorbereiding tot de Excursie van het Civiel- en Bouwkundig Studenten-Gezelschap „Practische Studie”, gehouden 16—19 April.

Het was een goed denkbeeld van het bestuur van bovengenoemde vereeniging aan haar leden vooraf met de te bezichtigen instellingen nader in kennis te brengen, niet alleen door een tweetal voorbereidende lezingen, maar ook door eenige schriftelijke mededeelingen. Ook dit laatste heeft zijn nut, nl. om de leden in de gelegenheid te stellen, enkele dingen voor zichzelf nog eens na te gaan en, vooral aan de hand van de talrijke platte gronden, de plaats van teekening van het onderdeel in betrekking tot het geheel ter plaatse na te zien, om zodoende een overzicht te verkrijgen en te behouden.

Door de samenwerking van de redactie van het „T. S. T.” met het bestuur van „P. S.” en met medewerking van eenige anderen, is een reeks artikelen ontstaan, die een duidelijke inleiding tot de excursie geven.

Het meest op de voorgrond tredende van deze artikelen is dat van de hand van de hoofdredacteur van het „T. S. T.”, den heer M. C. Kort, over de Staatsmijnen „Emma” en „Hendrik”.

Achtereenvolgens worden dan nog behandeld:

de bevoeiingswerken te Valkenswaard, de steenfabrieken van Canoy-Herfkens, de katacomben te Valkenburg, de Munsterkerk te Roermond en de brug over de Maas te Buggenum.

De tekst is verlevendigd door vele teekeningen en plattegronden, die natuurlijk de waarde van 't geheel zeer verhoogden.

MEDEDEELINGEN.

In het nieuwe bestuur van „Sanctus Virgilius” zijn gekozen de volgende heeren:

Voorzitter: P. A. M. Siebers.
Penningmeester: J. Wessels.
1e Secretaris: J. Telders.
2e Secretaris: J. de van der Schueren.
Bibliothecaris: H. Lousbergh.

AGENDA.

DEN HAAG.

- 19 Mei. Theater Verkade. 8 $\frac{1}{4}$ uur. De Magiër.
- 19 Mei. Scala. 8 uur. Revue Halt! Hier blijven!
- 19 Mei. Bouwmeester Theater. 8 $\frac{1}{4}$ uur. Een aardig kind.
- 19 Mei. Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen. Opening zomer-seizoen Albert Frères.
- 20 Mei. Kon. Schouwburg. 7 $\frac{1}{2}$ uur. Koning Quercuo.
- 20 Mei. Theater Verkade. 8 $\frac{1}{4}$ uur. Potasch en Perlemer.
- 20 Mei. Princesse Schouwburg. 8 $\frac{1}{4}$ u. Fientje Beulemans.
- 20 Mei. Scala. 8 uur. Revue Halt! Hier blijven!
- 20 Mei. Bouwmeester Theater. 8 $\frac{1}{4}$ uur. Een aardig kind.

ROTTERDAM.

- 19 Mei. Schouwburg. 8 $\frac{1}{4}$ uur. Die Haghspelers. Popje.
- 19 Mei. Tivoli. 8 uur. Tooneelver. De Generale Repetitie.
- 20 Mei. Tivoli. 8 uur. Tooneelver. Vrij van dienst.
- 20 Mei. Schouwburg. 8 $\frac{1}{4}$ uur. Een Ideaal Echtgenoot.
- Heden en volgende avonden. Casino. 8.15 uur. Operette gezelschap Nap de la Mar. Stoutertjes.
- Heden en volgende avonden 8 uur. Gebouw v. K. en W. Mr. Masseltof.
- Heden en volgende avonden. Circus. 8 uur. Gezelschap Spree. „'n Ploert....?”
- Gebouw de Vereeniging. Schiekade. Nijverheidstentoonstelling 1916.

ADVERTENTIEN.

Mr. J. O. DE KAT,
Advocaat en Procureur te Rotterdam, Boompjes 10B,
repeteert Administratief Recht.
Te DELFT: VROUWJUTTENLAND 14A.

TER OVERNAME:

Een goed onderhouden

Eysink Motorrijwiel 1914,

compleet, 1 cyl., 3 P.K., 3 maanden garantie.

Prijs f 300,—. Proefrijden toegestaan.

Te bezichtigen: Garage Paulus Buysstraat 11, d. Haag.

Brieven onder No. 275, Bureau van dit Blad.

VERSCHEENEN:

een goedkope uitgave van

Louis Couperus, Majesteit.

ZESDE DRUK.

Met 16 platen van W.F.A.S. Vaarzon Morel

Twee deelen gebonden f 1.70.

De uitgever weet, dat hij met dezen roman, tegen dezen billijken prijs, iets bijzonders aanbiedt. De prijs van dezen roman was oorspronkelijk veel hooger, doch met het oog op de tijdsomstandigheden, heeft hij iets buitengewoons willen doen, wetende dat er duizenden verkocht zullen worden.

Technische Boekhandel en Drukkerij
J. WALTMAN Jr., Binnenwatersloot 33.

Bij de
**TECHNISCHE BOEKHANDEL EN
DRUKKERIJ J. WALTMAN Jr., Delft,**
BINNENWATERSLOOT 33.

zijn steeds in voorraad de volgende, bijzonder fraai geïllustreerde werken:

Princess Mary's Gift book	f 1.75.
King Albert's Book	- 2.10.
The Queens Gift book	- 1.75.
Belgian Art in Exile	- 4.20.
Dulacs Picture book	- 2.10.

Deze werken zijn alle uitgegeven ten voordeele van liefdadige instellingen in verband met den oorlog.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.**

LOKALEN

voor vergaderingen enz. beschikbaar
CHOORSTRAAT 16a. - TELEF. 417.

Tarief aan te vragen aan den concierge.